

XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai

Varga Mihály
pénzügyminiszter

Budapest, 2022. június „14”

A költségvetés közvetlen bevételeit és kiadásait tartalmazó fejezet azokat a központi kezelésű bevételeket és kiadásokat foglalja össze, amelyek nem kötődnek kifejezetten egyetlen ágazathoz sem, a bevételek az állam általános finanszírozását szolgálják, a kiadások jogszabályi rendelkezések alapján teljesülnek.

E fejezetben jelennek meg a közvetlen állami bevételek döntő részét képező adóbevételek, amelyek alakulása tekintetében fontos tényezőt jelentenek a gazdaság fehéritését célzó intézkedések. Ugyancsak itt számolja el az állam az Európai Uniót megillető vámbevételekből azokat, amik a beszedő tagállamot illetik meg. Továbbá itt számolja el a különböző pénzügyi időszakok (pl. 2014-2020; 2021-2027) uniós programjaihoz kapcsolódó bevételeket is.

A közvetlen állami kiadások jelentős tételei támogatás jellegű kifizetések, e fejezet tartalmazza többek között a közösségi közlekedés kedvezményes igénybevételéhez kapcsolódó, illetve a diákhitelkedvező kamatozását biztosító támogatásokat, továbbá a lakástámogatásokat. Ez utóbbin belül továbbra is kiemelt szerep jut az otthonteremtési programnak, melynek keretében változatlanul jelentős állami támogatás segíti a gyermekes, illetve gyermeket vállaló családokat a saját otthon megteremtésében és felújításában. A közvetlen állami kiadások másik meghatározó csoportját az Európai Unió felé teljesítendő befizetési kötelezettségek alkotják.

Itt jelennek meg továbbá az államháztartás központi alrendszerét alkotó elemek egymás közötti befizetési és támogatási tranzakciói.

1. CÍM: VÁLLALKOZÁSOK KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

1/1. ALCÍM: TÁRSASÁGI ADÓ

A központi költségvetés társasági adóból 2023-ban 792 000,0 millió forint bevételt tervez, mely 203 300,0 millió forinttal, 34,5%-kal haladja meg a 2022. évi költségvetési előirányzat összegét. A társasági adóból 2023-ra tervezett bevételnek a bázisévi előirányzathoz viszonyított növekménye részben a magasabb bázissal magyarázható, mivel a 2022. évben várható társasági adóbevétel összege a 2023-as előirányzat tervezésekor 714 600,0 millió forint, amely a 2022. évi előirányzatot 125 900,0 millió forinttal meghaladja. A 2023-as előirányzatnak a bázisévi tervhez viszonyított emelkedéséhez ezen kívül a makrogazdasági pálya kedvező növekedési előrejelzése is hozzájárul. Ennek során a versenyszféra bruttó hozzáadott értéke, bruttó működési eredménye és vegyes jövedelme, a vállalatok bruttó állóeszköz-felhalmozása, valamint a munkanélküliségi ráta kerül figyelembe vételre. Továbbá a 2023. évi költségvetési előirányzat tervezése során a bevételi tervszám számol az OECD transzferarázási irányelvének megfelelő szabálmódosítással, mely a transzferarázási szabályok szigorítása által várhatóan mintegy 40 000,0 millió forint többletbevételt eredményez. A jogszabályváltozás előkészítés alatt áll.

1/5. ALCÍM: CÉGAUTÓADÓ

A központi költségvetés cégautóadóból tervezett 2023. évi bevétele 6408,3 millió forint. A tervezett bevétel 2022. évi előirányzathoz (39 300,0 millió forint) viszonyított csökkenésének hátterében az adónem gépjárműadóba való beolvadása áll.

1/8. ALCÍM: JÁTÉKADÓ

A játékadó esetében a 2023. évi központi költségvetési előirányzat 38 800,0 millió forint, amely 4900,0 millió forinttal, 14,5%-kal haladja meg a 2022. évre előirányzott összeget. A növekmény oka, hogy a legtöbb játéknem esetében folytatódik az elmúlt évek bővülő tendenciája, mely növekményhez legnagyobb mértékben a kaszinók adókötelezettség növekménye járul hozzá, melyet kis mértékben ellensúlyoz a sportról szóló törvény szerinti vagyoni értékű jog szerződéses ellenértéke alapján igénybe vehető adókedvezmények bővülése.

1/9. ALCÍM: ÖKOADÓ

1/9/2. KÖRNYEZETTERHELÉSI DÍJ

A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény alapján az a környezethasználó, amely az engedélyhez, vagy bejelentéshez kötött környezethasználata során a környezet terhelésével járó anyagot bocsát ki, környezetterhelési (talajterhelési, vízterhelési, levegőterhelési) díjat köteles fizetni. 50%-os díjkedvezményt vehetnek igénybe a környezetkímélő beruházást végzők (levegőterhelési díj esetén legfeljebb 2 évig, vízterhelési díj esetén legfeljebb 5 évig). A környezetterhelési díjbevétele a gazdasági növekedés pozitív hatással van, míg a díj és a hozzá kapcsolódó díjkedvezmények a környezethasználókat a kibocsátás csökkentésére, valamint a környezetvédelmi beruházások megvalósítására ösztönzi, amely a bevételt mérsékeli. A környezetterhelési díj 2023. évi tervezett összege 5400,0 millió forint.

1/10. ALCÍM: EGYÉB BEFIZETÉSEK

Az egyéb befizetések előirányzatának 2023. évre tervezett bevétele 12 000,0 millió forint, amelynek meghatározása a 2021. és a 2022. évi teljesülési adatok figyelembevételével történt. Ezen a mérlegsoron jelennek meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) által kivetett bírság- és pótlékbevételek, valamint a korábbi évekről áthúzódó és kivezetésre került adónemek bevételei.

1/12. ALCÍM: REHABILITÁCIÓS HOZZÁJÁRULÁS

A rehabilitációs hozzájárulás 2023. évre tervezett bevételeinek 149 900,0 millió forintos összege 33 600,0 millió forinttal haladja meg a 2022. évi előirányzatot. A bevétel alakulását a 2022. évi minimálbér változása és a további feltételezett dinamika határozza meg.

1/14. ALCÍM: KISADÓZÓK TÉTELES ADÓJA

A központi költségvetés kisadózók tételes adójából (kata) tervezett 2023. évi bevétele 226 800,0 millió forint. Ez 10 000,0 millió forinttal, 4,2%-kal marad el a 2022. évre előirányzott 236 800,0 millió forintos összegtől. 2022 első hónapjaiban a létszámban bővülés volt tapasztalható, ami az év hátralévő részére is feltételezhető. A 2021 januárjától bevezetett azonos kifizetőtől származó, 3 millió forintot meghaladó összegre kivetett 40%-os többletadó bevételei 2022-ben azonban elmaradnak az előirányzatban várttól. A 2023-as előirányzatot a további létszámbővülés és a 2022-es előirányzathoz képest alacsonyabb szinten várt kifizetői többletadó határozza meg.

1/15. ALCÍM: KISVÁLLALATI ADÓ

A központi költségvetés kisvállalati adóból (kiva) tervezett 2023. évi bevétele 165 900,0 millió forint, amely 44 684,0 millió forinttal, 36,9%-kal haladja meg a 2022. évi előirányzatot. A növekmény oka nagyrészt az adónemet választók számának bővülésével és a makrogazdasági folyamatok kedvező alakulásával (a versenyszféra bruttó bér- és keresettömegében bekövetkező növekedés) magyarázható.

1/16. ALCÍM: KÖZMŰADÓ

A központi költségvetés közművezetékek adójából a 2023. évre tervezett bevétele 53 400,0 millió forint, amely megegyezik a 2022. évi költségvetési előirányzattal. Az adónem esetében nem várható az adóalapok (a vezetékek hossza) érdemleges változása, és jogszabályi változással sem lehet számolni 2023-tól.

1/18. ALCÍM: REKLÁMADÓ

Mivel a reklámadó fizetési kötelezettség átmenetileg felfüggesztésre került (az adó mértéke 2019. július 1-jétől 2022. december 31-ig az adóalap 0%-ában került meghatározásra), ezért a 2022. évi költségvetés nem számolt ezen adónemből származó bevétellel. A 2022. év végén azonban a felfüggesztés lejár, így 2023-tól a reklámadó ismét hozzájárul a központi költségvetés bevételeihez, az előirányzat összege 15 000,0 millió forint.

1/19. ALCÍM: KISKERESKEDELMI ADÓ

A kiskereskedelmi adóból a 2023. évi előirányzat 172 700,0 millió forint, mely 96 400,0 millió forinttal haladja meg a 2022. évi előirányzatot (76 300,0 millió forint). A növekmény oka a vásárolt fogyasztás jelentős bővülése miatti adóalap növekedés, valamint, hogy – a 2022-ben teljesítendő pótbefizetést követően – 2023. január 1-jétől növekednek az adókulcsok. Az alsó kulcs 0,1 százalékról 0,15 százalékra, a középső kulcs 0,4 százalékról 1 százalékra, míg a felső kulcs 2,7 százalékról 4,1 százalékra növekszik, jelentős bevételi többletet eredményezve.

2. CÍM: FOGYASZTÁSHOZ KAPCSOLT ADÓK

2/1. ALCÍM: ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

A 2023. évre tervezett általános forgalmi adó (áfa) bevétel 7 099 683,7 millió forint, amely a bruttó hazai össztermék (GDP) mintegy 10,4%-ára tehető. A tervszám a bázisévi előirányzatot (5 487 133,8 millió forint) 1 612 549,9 millió forinttal (29,4%-kal) haladja meg. A növekményt a bázisévi bevételek várható magasabb teljesülése, a tárgyévre tervezett makrogazdasági folyamatok, valamint a bevételeket befolyásoló kormányzati intézkedések magyarázzák.

A makrogazdasági prognózis 2023-ra a gazdaság bővülését vetíti előre. A gazdasági növekedés összetevői közül a lakossági fogyasztás és a háztartások beruházásának növekedése is várható. Ugyanakkor figyelembevételre kerül, hogy a lakossági beruházásokból származó áfa-bevételeket mind a tárgyévben, mint a bázisévben csökkenti az új építésű lakóingatlanok értékesítésére vonatkozó 5%-ra mérsékelt áfakulcs (átmeneti szabályokkal a 2026. év végéig). Az áfa-bevételek emelkedésére elsősorban a lakossági folyóáras vásárolt fogyasztás emelkedése hat, melyben mind a volumen, mind az inflációs komponens szerepet játszik. Az államháztartási szektor kiadásai után keletkező áfa-bevételek a tervek szerint a bázisévben előirányzotthoz képest növekedést mutatnak.

2/2. ALCÍM: JÖVEDÉKI ADÓ

Jövedéki adóból a 2023. évre tervezett költségvetési bevétel összege 1 458 900,0 millió forintnak, azaz a bruttó hazai össztermék (GDP) mintegy 2,1%-ának felel meg. A tervszám a bázisévi eredeti előirányzathoz (1 296 200,0 millió forint) képest 162 700,0 millió forinttal (12,6%-kal) magasabb. A növekedés egyrészt a tárgyévre prognosztizált fogyasztás- és GDP-növekedés miatti pozitív hatások, illetve a 2022. július 1-jétől, valamint 2023. január 1-jétől bevezetett adómérték emelések eredményeként adódik. A dohánytermékek esetén a bevételeket a dohánypiac trendje, valamint az adómértékek emelésének hatása határozza meg. Másrészt 2023-ban várhatóan a kőolaj (50 amerikai dollár/hordó árnál magasabb) világpiaci ára miatt az üzemanyagokra vonatkozó alacsonyabb adómértékek lesznek érvényben, mely a tárgyévi bevételekre csökkentőleg hat. Szintén a tárgyévi tervezett bevételeket csökkenti a 2022. évi bevételek vártnál alacsonyabb teljesülése (negatív bázishatás), melynek háttérben elsősorban az infláció mérséklése érdekében bevezetett hatósági rögzített üzemanyagárak miatti a jövedéki adó csökkentése áll. A bázisévi várható bevételeket csökkentő hatásokat ellensúlyozza a 2022- ben, valamint 2023-ban egyes jövedéki termékek megemelt adómértékeinek pozitív bevételi hatása.

Az összbevétel mintegy 53,7%-át teszi ki az üzemanyagok utáni jövedéki adó. Ezen belül a gázolaj utáni bevételek részesedése 65,8%, mely a bázisévi előirányzathoz képest 0,5 százalékpontos átrendeződést jelent a benzin javára. A bázisévben a benzin és a gázolaj forgalom emelkedése tapasztalható, melynek háttérében az infláció mérséklésének érdekében bevezetett hatósági rögzített üzemanyagár, és az így kialakult, elsősorban határmenti térségeket érintő benzinturizmus áll. Az előirányzat 2023. évre vonatkozóan is a kőolaj világszertei árának alakulása miatt hatályossá vált alacsonyabb adómértékekkel számol.

Az egyéb termékek (döntően alkoholok) utáni jövedéki adóbevételek az összes bevétel mintegy 11,0%-át teszik ki. Az alkoholokon belül a bevételek több mint 95%-át a sör és a tömény szeszek utáni befizetések teszik ki.

A dohánytermékek után a jövedékiadó-bevételek mintegy 33,5%-a keletkezik. A dohánytermékeken belül a bevételek mintegy 62,3%-át a cigaretták utáni bevételek teszik ki.

A villamos energia, földgáz, szén energiatermékek utáni jövedéki adóból származó bevétel az összbevétel mintegy 1,8%-a.

2/3. ALCÍM: REGISZTRÁCIÓS ADÓ

A költségvetés 2023. évre tervezett regisztrációs adóbevétele 18 700,0 millió forint. Ez az összeg 24,6%-kal (6100,0 millió forinttal) alacsonyabb a 2022. évi költségvetésben szereplő 24 800,0 millió forintos előirányzatnál. A csökkenés az új járművek várhatóan alacsonyabb mértékű importjára vezethető vissza.

2/7. ALCÍM: TURIZMUSFEJLESZTÉSI HOZZÁJÁRULÁS

A költségvetés 2023. évre tervezett turizmusfejlesztési hozzájárulásból származó bevétele 41 600,0 millió forint, mely a bázisévi eredeti előirányzathoz képest (33 500,0 millió forint) 8100,0 millió forinttal (24,2%-kal) magasabb. A növekedés háttérében elsősorban a vendéglátó-forgalom koronavírus-járvány utáni várható helyreállása és növekedése áll.

3. CÍM: LAKOSSÁG KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEI

3/1. ALCÍM: SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ

A központi költségvetés 2023. évi várható személyi jövedelemadó (szja) bevétele 3 733 700,0 millió forint, amely a GDP 5,5%-ának felel meg. A bevétel 867 200,0 millió forinttal, 30,3%-kal több a 2022. évi költségvetési törvény által előirányzott bevételnél (2 866 500,0 millió forint). A bevétel növekedésében meghatározó a bázis felülteljesülése, valamint a bruttó bértömeg tervezett növekedése.

Az összevont adóalap 2023. évre tervezett összege 25 629 000,0 millió forint, a 25 év alattiak, a négygyermekes nők, a gyermeket nevelő családok és az első házások kedvezményeivel csökkentett összevont adóalap 2023. évre tervezett összege 22 242 333,3 millió forint. A nemzetgazdasági szintű átlagos adóterhelés az összevontan adózó jövedelmek arányában 12,7%.

Az elkülönülten adózó jövedelmek után 2023-ban 381 000,0 millió forint bevallott adót tervez a költségvetés. A társasházak és a kifizetők által – például a természetbeni juttatások után – bevallott személyi jövedelemadó tervezett összege 136 700,0 millió forint.

3/4. ALCÍM: LAKOSSÁGI ILLETÉKEK

A költségvetés 2023. évre tervezett illetékbevétele 261 300,0 millió forint, ami a bázisévi előirányzathoz (198 700,0 millió forint) képest 62 600,0 millió forinttal, 31,5%-kal magasabb. A koronavírus-járvány gazdasági következményeiből a vártnál hamarabb kilábalta a gazdaság,

ami pozitívan befolyásolta az illetékbevételeket is. Ennek köszönhetően a 2022-as év várható bevételei meghaladják az előirányzatot. A 2023-as évre főként a visszterhes ingatlanátruházási illeték terén további bővülés feltételezhető,

2023-ban a visszterhes ingatlanátruházási illetékből 184 700,0 millió forint, a visszterhes gépjármű-átruházási illetékből 38 300,0 millió forint, az öröklést terhelő illetékből 8000,0 millió forint, az ajándékozást terhelő illetékből 1500,0 millió forint, míg az eljárási illetékből 28 800,0 millió forint körüli bevétel várható.

3/7. ALCÍM: HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT UTÁNI REGISZTRÁCIÓS DÍJ

A költségvetés háztartási alkalmazottak utáni regisztrációs díj bevételből mintegy 30 millió forint teljesüléssel számol 2023-ban.

3/8. ALCÍM: GÉPJÁRMŰADÓ

Gépjárműadóból a központi költségvetés 2023. évre tervezett bevétele 173 191,7 millió forint, mely a 2022. évi előirányzatot (90 500,0 millió forint) 82 691,7 millió forinttal haladja meg. Az előirányzat tervezésekor figyelembe vételre került a bázisévi folyamatok alakulása, valamint a személygépjárművek számának növekedése. A várható bevétel alakulását továbbá nagymértékben befolyásolja a gépjárművek adóztatásának átalakítása, melynek keretében megvalósul a cégautóadó adómértékeinek felülvizsgálata és a gépjárműadóba történő beolvasztása.

4. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK

4/1. ALCÍM: VEGYES BEVÉTELEK

Vegyes bevételek címen a központi költségvetés a 2023. évre 21 829,0 millió forint bevételt tervez, melynek főbb összetevői a következők.

Az egyéb vegyes bevételek 19 825,4 millió forintos bevételi terve többek között a költségvetés terhére korábban nyújtott támogatások visszafizetéséből, a felszámolásokból származó bevételekből, valamint a kezességvállalási díjakból tevődik össze. 2023-ban a kezességvállalási díjak döntő hányada a – kormány által 2019. februárban meghirdetett, 2019. július 1-jétől induló családvédelmi akcióterv részét képező – babaváró támogatások igénybevételéhez kapcsolódó kezesi díjbevételből (becsült éves átlagos kölcsönállomány 0,5%-a) származik, de itt jelennek meg a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (MFB Zrt.) által a Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében meghirdetett hitel- és garanciaprogramok, illetve a bank korábbi állami kezességgel biztosított ügyletei utáni befizetések is.

Ár- és belvízvédelmi rendszeres befizetés címén – az idei évvel egyezően – 3,6 millió forintos bevétellel számol a költségvetés.

A kezességbeváltásból eredő állami követelések behajtásából származó bevételek a beváltott állomány mértékétől és a megtérülés arányától függenek. A 2023. évi bevételi terv 2000,0 millió forint, amelynek legnagyobb hányada továbbra is a viszontgarancia beváltásokból, ezen belül is nagyobb volumenben a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. tevékenységéhez kapcsolódó ügyletekből származik.

4/2. ALCÍM: KÖZPONTOSÍTOTT BEVÉTELEK

Központosított bevételek címen a költségvetés a 2023. évre összesen 557 400,0 millió forint bevétellel számol. Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) 42. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján a XLII. fejezetben számolandó el a különféle bírságokból származó bevételek együttesen 54 500,0 millió forintos összege.

A környezetvédelmi termékdíjról szóló 2011. évi LXXXV. törvény célja a környezetre káros termékek felhasználásának csökkentése, illetve forrás teremtése az e termékek által okozott környezeti károk mérséklésére. A törvény által meghatározott termékdíjköteles termékek (pl. akkumulátorok, csomagolószerek, elektromos, elektronikai berendezések, stb.) után az első belföldi forgalomba hozónak, saját célú felhasználónak vagy készletre vevőnek kell a termékdíjat megfizetni. A kiterjesztett gyártói felelősség rendszerére vonatkozó európai uniós előírások, valamint az ezt lekövető tervezett hazai jogszabály-változások miatt az érintett termékek köre módosul 2023-ban. A 2023. évi előirányzat összege 60 000,0 millió forint a fentiek alapján.

A központosított bevételeknél jelennek meg az egyéb központosított bevételek (így pl. a vízkészletjárulék, földvédelmi járulék, stb.) összesen 24 900,0 millió forint összegben.

Az országos közúthálózat üzemeltetése, fenntartása és fejlesztése, valamint a környezetbarát közlekedési módok előnyben részesítése szükségessé teszik, hogy a járművek a közútkezelés és -fenntartás költségeihez, azok fejlesztéseihez az úthasználatuk arányában járuljanak hozzá. Az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjból származó bevételeket a 2023. évi költségvetés összesen 309 200,0 millió forint értékben tartalmazza.

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény alapján a hulladéklerakó üzemeltetője, illetve a törvényben meghatározott ártalmatlanítási művelet végzője a hulladéklerakás csökkentése, valamint a törvényben meghatározott hasznosítási arányok teljesítése érdekében hulladéklerakási járulékot fizet. A járulék mértéke 6000 forint/tonna, amelyet negyedévenként kell megfizetni. A hulladéklerakási járulékfizetési kötelezettségből származó bevétel 2023. évre előirányzott összege 16 000,0 millió forint.

A külön jogszabályban meghatározott gépjárművek az országos közúthálózat egyes elemeinek igénybevételéért időalapú használati díjat kötelesek fizetni. A 2023. évben ezen a jogcímen 92 800,0 millió forint bevételt vár a költségvetés. Ez az összeg tartalmazza a díj meg nem fizetése esetén fizetendő pótdíjból származó bevételeket is.

5. CÍM: KÖLTSÉGVETÉSI BEFIZETÉSEK

5/1. ALCÍM: KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK

A központi költségvetési szervek befizetési kötelezettségeinek 2023. évi tervezett összege 27 094,0 millió forint, mely a költségvetési törvényben meghatározott intézmények részére megállapított befizetéseket tartalmazza.

5/2. LÉTSZÁMCSÖKKENTÉSBŐL FAKADÓ MEGTAKARÍTÁS BEFIZETÉSE

A kormány irányítása, vagy felügyelete alá tartozó és általa kijelölt, központi költségvetésből finanszírozott szervezeteknél a költségvetés 2023. évi hiánycéljának elérése érdekében végrehajtandó létszámleépítésekből eredő megtakarítás befizetése 30 000,0 millió forint.

5/4. ALCÍM: NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAP BEFIZETÉSE

Az alap 56 643,6 millió forint befizetést teljesít a tudás-intenzív, nagy hozzáadott értéket teremtő és nemzetgazdasági növekedést ösztönző kutatásfejlesztési tevékenységek finanszírozásának elősegítése érdekében.

6. CÍM: UNIÓS PROGRAMOK BEVÉTELEI

A Kormány továbbra is kiemelten kezeli az uniós támogatások felhasználását és mindent megtesz annak érdekében, hogy az uniós források 100%-osan felhasználásra és a Bizottságtól lehívásra kerüljenek.

2023-ban a 2014-2020-as időszak programjai befejeződnek, ami a csökkenő bevételek összegében is visszaköszön. Ezen programok esetében a legfőbb cél, hogy a futó projektek időben befejeződjenek és elszámolásaik is határidőre megtörténjenek, elkerülve a forrásvesztést.

A 2021-2027-es időszaki programok kiadásainak felfutása várható, de a bevételi oldalon ez még nem jelent számottevő emelkedést az előző évhez képest. Ennek oka, hogy a kiadások egy jelentős része előleg, amellyel a kedvezményezettek a kifizetést követő években számolnak el.

A fentiekre tekintettel a 2023. évre tervezett bevételek összege alatta marad a megelőző évinek.

6/1. ALCÍM: KOHÉZIÓS OPERATÍV PROGRAMOK (KOP)

A 2023. évben tervezett bevétel 833 093,7 millió forint.

A kohéziós operatív programok Európai Bizottság általi térítései egy, a Magyar Államkincstárnál vezetett, de költségvetésen kívüli programszámlára érkeznek, amelyek költségvetésbe történő utalása egy előirányzatra történik.

A kohéziós operatív programok bevételeinek számítása a számla alapú kifizetéseken, az előlegek elszámolásán, valamint a GINOP, a VEKOP, és az EFOP esetében az Alapok Alapja kifizetésekre igényelhető tételeken alapul. A bevételek tervezésénél az eddig kifizetett uniós támogatások elszámolható részére eső – az Európai Bizottság által várhatóan a tárgyévben megtérítésre kerülő –, valamint az N+3 szabályból adódóan lehívni szükséges összegek kerültek számításba vételre.

Az Európai Bizottságtól 2023-ban érkező pénzforgalmi bevételek jelentős része a korábbi évek, míg kisebb része a tárgyév elszámolható kifizetéseikhez kapcsolódnak, és az alábbi elvek mentén számolódnak:

- A számla alapú kifizetések uniós részének 100%-a;
- A szállítói előlegek esetében a projekt elszámolható összköltsége annak uniós részének 30%-át meg nem haladó része, valamint az állami támogatási szabályok alá tartozó kedvezményezetteknek fizetett támogatási előlegek esetében a projekt elszámolható összköltsége uniós részének 40%-át meg nem haladó része;
- A kedvezményezettek által benyújtásra kerülő előleg elszámolások azon részei, amelyek az előlegek kifizetésekor még nem voltak elszámolhatók az Európai Bizottság felé.

A bevétel részét képezi továbbá a REACT-EU program, amely a koronavírus világjárvány okozta válságot ellensúlyozó intézkedésekhez kapcsolódó támogatás. A program a 2014-2020-as kohéziós operatív programok keretrendszerében kerül felhasználásra egy különálló prioritáson a GINOP, a KEHOP és az EFOP esetében. A program kerete mintegy 370 000 millió forint, melyhez 100%-os uniós finanszírozási arány társul.

6/10. ALCÍM: VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM (VP)

A 2023. évben a Vidékfejlesztési Program tervezett bevétele 232 000,0 millió forint.

Az agrár- és vidékfejlesztésre szánt uniós források felhasználása a korábbi időszakokban megszokottakhoz képest jelentősen átalakul. A változások nagyságrendje és az azok leképzését szolgáló szabályok kialakításának időigénye miatt az Európai Bizottság két átmeneti évet iktatott be a tényleges indulásig, ezáltal meghosszabbítva a jelenleg futó Vidékfejlesztési Program időbeni hatályát. Ezzel párhuzamosan a VP pénzügyi forrása is bővült az új pénzügyi időszak 2021-2022. évre jutó kötelezettségvállalási keretével. A felhasználható keretet a 2021-2022-es években tovább növeli a Next Generation EU források vidékfejlesztésre allokált összege is. Az átmeneti évek beiktatásának köszönhetően a VP – a többi programtól eltérően – nem 2023-ban, hanem 2025-ben fejeződik be és az új programozási időszak is ennek megfelelően 2023-ban kezdődik majd.

Szintén jelentős változás, hogy az új időszak uniós forrásokhoz a kötelező társfinanszírozáson felül kiegészítő nemzeti hozzájárulás (ún. top-up) is társul.

A bevételek meghatározása a KOP programoktól eltérő elv mentén kerül meghatározásra. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) támogatások esetében a kedvezményezettek részére csak korlátozottan nyújtható támogatási előleg, szállítói előleg nyújtása nem megengedett és éves előlegekkel sem lehet számolni. Azonban a kötelezően benyújtandó negyedévenkénti költségnyilatkozat összegét a Bizottság a benyújtástól számított, 30-60 napon belül teljes egészében megtéríti, így a bevételek ütemezetten érkeznek és kerülnek kimutatásra a költségvetésben.

Az évek közötti megbontás kialakításánál az agrártámogatások speciális uniós szabályaiból kell kiindulni. Ennek köszönhetően a pénzügyi év a tárgyév október 15-ével zárul (ugyanakkor az új október 16-ával indul). Az utolsó negyedév kifizetései jelentős összegű támogatási tételeket tartalmaznak. Jellemzően a tárgyévi kifizetési keret 30-35%-a ekkor kerül kiutalásra, azonban ezek elszámolásai és térülései már a következő év bevételei között jelentkeznek és ott is kerülnek kimutatásra. Ezért minden évben számolni kell előző évről áthúzódó, illetve a következő évre áttolódó bevételekkel.

6/11. ALCÍM: MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OP (MAHOP)

A 2023. évben tervezett bevétel 2700,0 millió forint.

A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) 2014-2020-as programozási kerete Magyarország számára az 508/2014/EU rendelet alapján 39,1 millió euró, amelyhez átlagosan 25% nemzeti finanszírozás társul.

A MAHOP végrehajtása némi csúszással tudott csak elindulni, így a támogatási keret felhasználása elmarad a többi uniós programétól. Bár a MAHOP-ból nyújtható előleg a kedvezményezetteknek, azonban az a Bizottsággal nem elszámolható, emiatt az uniós forráslehívások is lemaradásban vannak.

A bevételek tervezésekor a korábbi évek kifizetéseinek térülésével és maradéktalan uniós forráslehívással szükséges számolni.

6/12. ALCÍM: EURÓPAI HÁLÓZATFINANSZÍROZÁSI ESZKÖZ (CEF) PROJEKTEK

A 2023. évre tervezett bevétel 19 606,9 millió forint. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz célja a transzeurópai hálózatokba történő beruházások fokozása a közlekedési, a távközlési és az energetikai ágazatban. A költségvetésben megjelenő közlekedési pályázatok kifizetéseinek az Európai Unió felé történő elszámolása évente egyszer, a tárgyév végén történik, amelyeknek térülése nagyobbrészt a következő évben várható. Így a bevételek tervezésekor az előző év, évek kifizetéseire jutó bevétel és a tárgyidőszakra járó éves előleg összege került figyelembe vételre, ami a projektek Bizottság részére benyújtandó éves jelentéseinek költségtabláin alapul.

6/13. ALCÍM: EGYÉB PROGRAMOK

Az előirányzat tervezett bevétele 12 751,0 millió forint. Ezen alcím alá több, az európai strukturális és beruházási alapokba (ESB) nem tartozó támogatás tartozik. Bevételeik tervezése támogatási alaponként eltérő. Ezen jogcím alá tartoznak a Belügyi Alapok, az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok és a Svájci-Magyar Együtműködési Program II.

1. Belügyi Alapok

A tervezett 2023. évi bevétel 2961,0 millió forint.

A Belügyi Alapokat az Európai Parlament és a Tanács a Menekültügyi, a Migrációs és az Integrációs Alapra, valamint a rendőrségi együttműködés, a bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem, valamint a válságkezelés pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról szóló 514/2014/EU számú horizontális rendelete szabályozza. A Belügyi Alapok magában foglalja a Belső Biztonsági Alapot (BBA), a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapot (MMIA), valamint a Belügyi Alapok technikai költségkeretét.

Az uniós támogatás aránya 75%, amelyet 25%-os nemzeti társfinanszírozással kell kiegészíteni.

Az unióval évente egyszer, a tárgyévet követő év februárjában történik meg az elszámolás. Így a bevételek tervezésekor az előző év kifizetéseire jutó bevétel és a tárgyidőszakra járó éves előleg összege került figyelembe vételre.

2. EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2014-2021

A tervezett 2023. évi bevétel 4000,0 millió forint.

3. Svájci-Magyar Együtműködési Program II.

A Svájci–Magyar Együtműködési Program hozzájárul a gazdasági növekedéshez, a munkahelyteremtéshez, a társadalmi és közbiztonság további javításához, a környezetvédelem, az egészségügy, valamint a kutatás-fejlesztés és innováció ösztönzéséhez az egész országban.

A jogcímre tervezett bevétel 5790,0 millió forint.

6/15. ALCÍM: KAP STRATÉGIAI TERV VIDÉKFEJLESZTÉSI INTÉZKEDÉSEI

Az előirányzat tervezett bevétele 10 000,0 millió forint.

A 2023-ban induló KAP Stratégiai Tervből jelentősebb összegű kifizetésekkel még nem lehet számolni. Kiadással leginkább a normatív jellegű támogatási jogcímeknél lehet kalkulálni. Ezen kiadások után elszámolható bevétel azonban csak a tárgyévet követő évben jelentkezik, így az előirányzaton 2023-ban csak a várható éves előleg összegét vehetjük figyelembe.

6/16. ALCÍM: MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OPERATÍV PROGRAM (MAHOP) PLUSZ

Az előirányzat tervezett bevétele 500,0 millió forint.

A KAP Stratégiai Tervhez hasonlóan ezen előirányzaton is csak az éves előlegből származó bevételt lehet számszerűsíteni.

6/17. ALCÍM: EURÓPAI HÁLÓZATFINANSZÍROZÁSI ESZKÖZ (CEF) PROJEKTEK 2021-TŐL

Az előirányzat tervezett bevétele 23 401,9 millió forint.

Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) keretében a 2021-2027. évek között is lesz lehetőség közlekedési célú uniós források felhasználására. A Magyarország által ebben az időszakban felhasználható pénzügyi keret nagysága várhatóan 802 millió euró lesz. A CEF uniós források alapvetően egy nagyszabású program, a Déli Körvasút második ütemének költségeit finanszírozzák. A beruházásra a támogatási szerződés megkötésére került és az

előkészítési munkák is elindultak. Jelenleg a kiadásokat az IKOP program előfinanszírozza, amely költségek – a projekt Bizottság általi elfogadása után – átvezetésre kerül a CEF terhére.

A Bizottság minden évben, a pályázat pénzügyi tervében a tárgyévre tervezett kiadások 50%-át előlegezi meg.

6/18. ALCÍM: EGYÉB PROGRAMOK 2021-2027

Az előirányzat tervezett bevétele 7645,0 millió forint. Ezen alcím alá több, az európai strukturális és beruházási alapokba (ESB) nem tartozó támogatás tartozik. Bevételeik tervezése támogatási alaponként eltérő. Ezen jogcím alá tartoznak a Belügyi Alapok és a Brexit Alkalmazkodási Tartalék (BAR).

1. Belügyi Alapok

A jogcím tervezett bevétele 3205,0 millió forint.

A 2021-2027 közötti programozási időszakban az Európai Bizottság változtat az uniós költségvetési fejezetek és ezáltal az alapok struktúráján, így az alábbiak létrehozását tervezi:

1. Belső Biztonsági Alap (BBA), célterületei a rendőrségi együttműködés, a bűnmegelőzés és a bűnözés elleni küzdelem;
2. Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap (MMIA);
3. Integrált Határigazgatási Alap (HAVE), amelyet két elem alkot: egyrészt a határigazgatás és a vízumügy pénzügyi támogatására szolgáló eszköz, másrészt a vámellenőrzési berendezések pénzügyi támogatására szolgáló eszköz.

A Bizottság által kitűzött célok a 2014-2020 közötti pénzügyi időszakhoz képest összességében nem változnak, azonban a BBA és HAVE tekintetében kiemelt jelentőséggel bír a nagy informatikai rendszerek fejlesztése, továbbá a hangsúly az eszközfejlesztések helyett a tapasztalatcserére és a szervek együttműködésére tologódik (különös tekintettel a BBA-ra). Ugyanakkor kiemelendő, hogy nagyobb mértékű átfedés jelenik meg az alapok között, amely egyben biztosítja köztük a rugalmasabb átjárhatóságot.

2. Brexit Alkalmazkodási Tartalék (BAR)

Az Európai Unió 2020 nyarán létrehozta a Brexit Kiigazítási Alapot az Egyesült Királyság Unióból való kilépése következtében az előre nem látható és kedvezőtlen gazdasági folyamatok ellensúlyozására. Az Alapból kívánják finanszírozni többek között a halászattal és igazgatással kapcsolatban felmerült plusz költségeket (pl. adó, vám), valamint az egészségügyi, növényegészségügyi kiadásokat és egyéb költségeket. Az Alapból Magyarországnak jutó összeg 57,158 millió euró (21,7 milliárd forint), amelyet a 2020. február 1. és 2024. szeptember 30. között felmerült kiadásokra lehet felhasználni.

A jogcím tervezett bevétele 4440,0 millió forint.

6/19. ALCÍM: HELYREÁLLÍTÁSI ÉS ELLENÁLLÓKÉPESSÉGI ESZKÖZ (RRF)

Az előirányzat tervezett bevétele 394 068,0 millió forint.

A koronavírus-világjárvány okozta közvetlen gazdasági és társadalmi károk helyreállításának elősegítése, a helyreállítás beindítása és a gazdaság újraindítása érdekében az Európai Unió létrehozta a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközt. Az RRF forrásokat elsősorban strukturális reformok és ezekhez kapcsolódó beruházások támogatására lehet felhasználni, melyben kiemelt szerepet kap az egészségügy, a válsághelyzetre való reagálási képesség növelése, az uniós klímacél elérése, valamint a digitális átállás.

Ez egy eredményorientált támogatási forma, melynek elszámolása nem a megszokott módon történik, hanem teljesítmény alapján. A források lehívása évente kétszer, a komponensenként vállalt mérföldkövek teljesítése után lehetséges.

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz megvalósítandó projektek listája (RRP) várhatóan 2022 második félévében elfogadásra kerül. A 2022. év végére a nagyobb támogatási felhívások meghirdetésre kerülnek.

2023-ra több nagy összegű pályázat kifizetéseivel lehet számolni, ilyenek pl. a lakossági napelem-rendszerek támogatása (100 milliárd forint értékben), a digitális oktatáshoz való egyenlő hozzáférés feltételeinek biztosítása (laptop beszerzések) 197 milliárd forint értékben, valamint az orvosok jövedelemviszonyainak rendezése (orvosi bérek) 300 milliárd forint értékben.

Az óvatosság elve alapján a bevételekbe csak azokat az összegeket kerültek beszámításra, amelyek a mérföldkövek alapján nagy bizonyossággal elszámolhatók lesznek a Bizottsággal.

6/20. ALCÍM: KOHÉZIÓS OPERATÍV PROGRAMOK 2021-2027

A 2023. évre tervezett bevétel 509 750,4 millió forint.

Kiemelt célkitűzések közé tartozik a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a kedvezőtlen helyzetű térségek fejlesztése mellett. A 2021-2027-es programozási időszak fejlesztései a következő szakpolitikai célok mentén kerül megvalósításra: Intelligens Európa, Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa, Jobban összekapcsolt Európa, Szociális Európa, A polgárokhoz közelebb álló Európa.

A szakmai egyeztetések a tervezés időszaka alatt még folyamatban vannak, a gazdasági, társadalmi, környezeti és területi szereplők bevonásával véglegesítésre kerül a Partnerségi Megállapodás, valamint az operatív programok tervezése.

Az Európai Bizottságtól 2023-ban érkező pénzforgalmi bevételek jelentős része az előző év, míg kisebb része a tárgyévi elszámolható kifizetéseikhez kapcsolódnak és az alábbi elvek mentén számolódnak:

- A számla alapú kifizetések uniós részének 100%-a;
- A szállítói előlegek esetében a projekt elszámolható összköltsége uniós részének 30%-át meg nem haladó része, valamint az állami támogatási szabályok alá tartozó kedvezményezetteknek fizetett támogatási előlegek esetében a projekt elszámolható összköltsége uniós részének 40%-át meg nem haladó része;
- A kedvezményezettek által benyújtásra kerülő előleg elszámolások azon részei, amelyek az előlegek kifizetésekor még nem voltak elszámolhatók az Európai Bizottság felé.

7. CÍM: EGYÉB UNIÓS BEVÉTELEK

7/2. ALCÍM: VÁMBESZEDÉSI KÖLTSÉG MEGTÉRÍTÉSE

Az EU közösségi bevételeiből a magyar költségvetésben vámbeszedési költségtérítésként megjelenő, visszatérhető összeg alakulását a 2023. évben is az EU által alkalmazott közösségi vámtarifa, az EU vámkódex, az ezen alapuló közösségi és nemzeti végrehajtási szabályok és az EU saját forrásai elszámolására és utalására vonatkozó szabályok határozzák meg. Az így kialakuló bruttó vám 75%-a az EU költségvetésébe saját forrásaként kerül kifizetésre, a fennmaradó 25% pedig a nemzeti költségvetésben, beszédési költségként visszatérhető.

A 2023. évre tervezett vámbevétel 32 500,0 millió forint, amely a 2022-es költségvetési előirányzathoz képest 10 100 millió forinttal (45,1%-kal) magasabb. A bevétel tervezésekor a makro prognózisok alapján a bázis évhez képest az összes import emelkedése, valamint a harmadik országos forgalom összes importhoz viszonyított arányának alakulása került figyelembevételre. A magyar behozatali szerkezetben nem várható olyan lényeges elmozdulás, amely miatt a kialakult átlagvám szintjében szignifikáns változás következhet be. A tervezés számol továbbá az ún. egységes engedélyezés additív bevételmódosító hatásával, vagyis a tényezővel, hogy az engedélyek kiadásával a 25%-os nemzeti rész két tagállam között 50-50%-os megosztásra kerülhet.

24. CÍM: BABAVÁRÓ TÁMOGATÁSOK

A babaváró támogatások jövő évi 175 263,1 millió forintos előirányzata az alábbi három támogatási formát foglalja magában.

A babaváró támogatásokkal kapcsolatban a 2022. év végén fennálló hitelállomány után 2023. február végéig 0,3%-os, a 2023-ban folyósítandó kölcsönök után pedig 0,8%-os állami költségtérítésben részesülnek majd a bankok. Ehhez a büdzsé összesen 8280,0 millió forint fedezetet biztosít.

2023-ban is folytatódik a családvédelmi akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódóan – a jogszabályban előírt feltételek teljesülése esetén – a tartozások törlesztésének támogatása. Ennek lényege, hogy minden 41 év alatti nő 10 millió forintos kedvező kamatozású kölcsönben részesülhet, ha megfelel a jogosultsági feltételeknek és gyermeket vállal. Az első gyermek megszületésekor 3 évre felfüggesztik a törlesztést, a második gyermek után a tőke harmadának, a harmadik gyermek után pedig az egész tartozás összegének megfelelő támogatást kap az államtól a család, amelyet a hitel törlesztésére kell fordítani. Erre a célra 65 516,3 millió forintot különített el a költségvetés.

2023-ban is érvényes a családvédelmi akcióterv részét képező babaváró támogatásokhoz kapcsolódó kamattámogatás. Ennek lényege, hogy minden 41 év alatti nő 10 millió forintos kedvező kamatozású kölcsönben részesülhet első házassága után. Az ügyfél a felvett kölcsön után 0%-os kamatot fizet, az állam pedig a hitel kamatát megtéríti a banknak kamattámogatásként. Ezen a címen 101 466,8 millió forint áll rendelkezésre a költségvetésben.

25. CÍM: DIÁKHITEL KONSTRUKCIÓK TÁMOGATÁSA

A diákhitel konstrukciók támogatásának 2023. évi 5401,0 millió forintos előirányzata az alábbi két támogatási formát foglalja magában.

A diákhitel-tartozás csökkentésének támogatása a gyermekvállalás ösztönzése érdekében került bevezetésre 2018. január 1-jétől. A diákhittel rendelkező fiatal nő második gyermeke megszületésekor a fennálló tartozás fele, míg a harmadik gyermek megszületésekor a teljes tartozása elengedésre kerül. A támogatás a 2018. január 1-jét követően született gyermek esetén igényelhető, de összegének megállapításánál figyelembe kell venni az igénylő korábban született gyermekeit is. A kedvezmények vonatkoznak a szabad felhasználású Diákhitel 1 és a képzési költségek finanszírozására felhasználható Diákhitel 2 tartozásra is. Amennyiben a hitelfelvevő mindkét típusú diákhittel rendelkezik, választása alapján az egyik hitele után igényelheti a tartozás részben, vagy egészben történő elengedését. Ezen a címen 2250,0 millió forint kiadással lehet számolni 2023-ban, mely tartalmazza a Diákhitel Központ Zrt. által 2021-ben bevezetett új, a szak- és felnőttképzéshez kapcsolódó Képzési Hitelek fedezetét is.

A Diákhitel 2 konstrukció kamattámogatása a felsőoktatás finanszírozásának átalakítása keretében 2012 szeptemberétől bevezetésre került új diákhitel típushoz kapcsolódik, amit az önköltséges, valamint a részösztöndíjjal támogatott hallgatók vehetnek igénybe a ténylegesen fizetendő képzési költségük erejéig. A hitelt a Diákhitel Központ Zrt. közvetlenül a felsőoktatási intézmények számlájára utalja át. A hallgatók fizetési kötelezettségének mérséklése érdekében az ún. kötött felhasználású diákhitelhez általános állami kamattámogatás kapcsolódik. 2012. szeptember és 2017. szeptember között a hitelfelvevőnek 2,0%-os kamatláb került felszámolásra. 2017 októberétől az ügyfél által fizetendő kamat 0%-ra csökkent, a fennmaradó részt az állam megtéríti a Diákhitel Központ Zrt. részére. 2020. május 1-jén a kormány döntésének megfelelően bevezetésre került a Diákhitel Plusz (veszélyhelyzet következtében felvehető diákhitel), a felsőoktatási hallgatók számára maximum félmillió forintig igényelhető teljesen szabad felhasználású kamatmentes hitel. Az állam átvállalja a kamatot a hitelfelvevőktől, és megtéríti a Diákhitel Központ részére. 2020. május 1-je után nem igényelhető nyelvtanulási hallgatói hitel, az addig felvett hitelek azonban kamatmentessé váltak. A diákhitel kamattámogatása címen összesen 3151,0 millió forint kiadással számol jövőre a költségvetés, mely tartalmazza a Diákhitel Központ Zrt. által 2021-ben bevezetett új, szak- és felnőttképzéshez kapcsolódó termékek (Képzési Hitelek) költségvetési fedezetét is.

29. CÍM: LAKÁSTÁMOGATÁSOK

Az otthonteremtési program, amely a családtámogatási intézkedések fontos részeként az elmúlt években újabb és újabb elemekkel gazdagodott, folytatódik tovább. A lakáscélok megvalósítását ma már komplex eszközrendszer segíti, mely a magyar családok lakhatási problémáinak megoldásán keresztül a gyermekvállalás ösztönzése mellett a hazai lakásállomány minőségi megújítását is eredményesen szolgálja.

A Lakástámogatások előirányzat az otthonteremtési program célkitűzéseinek megvalósítását segíti elő. Az otthonteremtés kiemelt kormányzati program, társadalom- és gazdaságpolitikai célokat egyaránt szolgál. Az előirányzataból finanszírozza a költségvetés a lakáscélú állami támogatásokat, többek között a családi otthonteremtési kedvezményt (CSOK), az otthonfelújítási támogatást, az adó-visszatérítési támogatást, az otthonteremtési kamattámogatást, valamint a jelzáloghitelek csökkentésének támogatását is. Az előirányzataból nyújtott támogatások a lakáscélok széles spektrumát lefedi, így lakás építéséhez, vásárláshoz, bővítéséhez, valamint lakás vagy lakóépület felújításához és korszerűsítéshez is igénybe lehet venni.

Az egyik legsikeresebb 2021-ben elindult új program az otthonfelújítási támogatás. Rendkívüli érdeklődés övezi, köszönhetően a felújítási, korszerűsítési munkálatok teljes köréhez igényelhető 50%-os, maximum 3 millió forint összegű állami támogatásnak és a hozzá kapcsolódó kedvező hitellehetőségnek. Az otthonfelújítási támogatásra a tervezett költségvetési kiadás 2023-ra 222 500,0 millió forint.

A CSOK igénybevételel a gyermeket nevelő, illetve gyermeket vállaló családok vissza nem térítendő támogatást kaphatnak új lakás vásárlására vagy építésére, 3 gyerek esetében akár 10 millió forint összegig. A használt lakást vásárlók vagy családi házukat bővítők is kaphatnak – az új építésénél kisebb összegű – CSOK-ot. Legnépszerűbb, speciális eleme a falusi CSOK. Ennek keretében a preferált kistelepüléseken és tanyán elhelyezkedő, illetve a támogatásból e településeken megvásárolt lakások korszerűsítéséhez, bővítéséhez emelt összegű CSOK támogatás igényelhető, így növelve az érintett kistelepülések népességmegtartó erejét, jelentősen hozzájárulva a vidék élhetőbbé tételéhez. E tételek tervezett kiadása 130 600,0 millió forint.

A CSOK mellé a legalább két gyermeket nevelő vagy vállaló házaspárok új, valamint használt lakás vásárlására, lakás építésére vagy bővítésére, kistelepüléseken pedig akár lakáskorszerűsítésre és bővítésre is igényelhetnek támogatott kamatozású kölcsönt, melynek kamata a törlesztés 25 éve alatt rögzített. Az otthonfelújítási támogatás megelőlegezéséhez is felvehető e kölcsön. A kamattámogatáshoz kapcsolódóan a tervezett kiadás 24 700,0 millió forint.

Az adó-visszatérítési támogatás lehetősége új lakás építéséhez, megvásárlásához kapcsolódik. A preferált kistelepüléseken megvalósuló lakóépület bővítések és korszerűsítések építési költségének áfa tartalmához kapcsolódóan igényelhető a támogatás. Az adó-visszatérítési támogatás 2023-ra várható kiadása 34 500,0 millió forint.

A jelzálogalapú kölcsönrel rendelkező gyermekes és további gyermeket vállaló családok tartozásának csökkentéséhez az állam költségvetési támogatást biztosít. 2019. július 1-jétől a harmadik gyermek esetén a kölcsöntartozásból leírható összeg 1 millió forintról 4 millió forintra emelkedett. Az egygyermekes családok a második gyermek után már 1 millió forint jóváírást kaphatnak. 2021 szeptemberétől a támogatás – a korábbiaktól eltérően – már az építkezés befejezését megelőzően is igényelhető. Továbbá amennyiben egy családnak több jelzáloghitele is van, akkor a támogatás akár több kölcsöntartozást is csökkenthet. A tervezett kiadás 2023-ban 27 500,0 millió forint.

A lakástakarékpénztári megtakarításokhoz nyújtott állami támogatás megszűnt, a felszabaduló források az új otthonteremtési és családvédelmi intézkedések fedezetéül szolgálnak. A korábban megkötött lakástakarékpénztári szerződések utáni állami támogatást továbbra is teljesíti a költségvetés, ennek 2023-ra tervezett összege 40 300,0 millió forint.

Az előirányzatból kerül még finanszírozásra a Nemzeti Otthonteremtési Közösségek tagjainak megtakarításaihoz adott állami támogatás, amelynek tervezett kiadása 500,0 millió forint, valamint egyéb kifutó jogcím, illetve az előirányzat működtetésének költsége is.

A Lakástámogatások 2023. évi kiadási előirányzatának együttes összege 491 225,0 millió forintot tesz ki.

31. CÍM: SZOCIÁLPOLITIKAI MENETDÍJ TÁMOGATÁS

Az állam a szociálpolitikai menetdíj támogatással ellentételezi a közúti és a vasúti személyszállító társaságok számára az állam által a személyszállítási közszolgáltatások keretei között biztosított, egyes kötelezően nyújtandó utazási kedvezmények igénybevételével megvalósuló utazások miatti árbevétel-elmaradást. A vonatkozó jogszabályi környezet változatlansága mellett a kiadási összeget a szolgáltatók által a megvalósult utazások alapján benyújtott tényleges igénybevételi adatok határozzák meg. A támogatási előirányzat 2023. évi tervezett összege 105 000,0 millió forint.

32. CÍM: EGYÉB KÖLTSÉGVETÉSI KIADÁSOK

32/1. ALCÍM: VEGYES KIADÁSOK

A központi költségvetés egyéb kiadások címen 2023-ra 42 935,0 millió forintot tervez a következőkre:

- A felszámolásokkal és szanálásokkal kapcsolatos kiadásokra 2000,0 millió forintot tartalmaz a költségvetés, ami összegét tekintve megegyezik a 2022. évi előirányzattal.

- Magán- és jogi személyek kártérítésére – a 2022. évhez hasonlóan – 200,0 millió forintot tervez a fejezet. Ebből kerülnek kifizetésre a peres ügyekben a pénzügyminiszter által képviselt Magyar Állam terhére megítélt fizetési kötelezettségek is.
- A Magyar Államkincstár által lebonyolítandó pénzforgalommal kapcsolatosan jövőre 24 700,0 millió forint kiadással számol a költségvetés. Itt kerülnek elszámolásra a kincstári átutalásokhoz kapcsolódó GIRO díjak, VIBER forgalmi jutalékok, bankközvetítői díjak, MNB jutalékok, postai szolgáltatás díjai, SWIFT szolgáltatási díjak, KELER értékpapír számlavezetési díjak, valamint egyéb más díjak is.
- A személyi jövedelemadó 1%-ának közcélú felhasználására történő felajánlásból a civil kedvezményezettek számára tervezett kifizetés összege 13 800,0 millió forint.
- Az Eximbank Zrt. és a Mehib Zrt. esetében a kezességbeváltásból származó követelések behajtását az érintett társaság látja el. A behajtásból származó bevételek után az állam jutalékot fizet, mely a behajtott összeg 5%-a. Ilyen címen 2023-ban is 35,0 millió forint kiadásra lehet számítani (700,0 millió forint költségvetésbe befizetett visszatérülés után).
- A gazdálkodó szervezetek által befizetett termékdíjak visszaigénylésének teljesítésére – a 2022. évi előirányzattal megegyezően – 2200,0 millió forintot különített el a költségvetés.

33. CÍM: ÁLLAM ÁLTAL VÁLLALT KEZESSÉG ÉS VISZONTGARANCIA ÉRVÉNYESÍTÉSE

Az állam által vállalt kezesség és viszontgarancia érvényesítés 2023. évre tervezett összege 40 000,0 millió forint. Az állami tulajdonú pénzintézetek (Diákhitel Központ Zrt., MFB Zrt., Eximbank Zrt.) forrásbevonásainál, a kormány felhatalmazása alapján vállalt egyedi állami kezességeknél és a kiállításokhoz kapcsolódó garanciáknál beváltásokra feltételezhetően 2023-ban sem kerül sor.

33/3. ALCÍM: EXIMBANK ZRT. ÁLTAL VÁLLALT GARANCIAÜGYLETEKBŐL EREDŐ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

Az Eximbank Zrt. garanciaügyleteihez kapcsolódó állami készfizető kezesség beváltási előirányzata 2023-ban 1900,0 millió forint, amely tartalmazza mind az export-hitel, mind az egyéb exportcélú garanciaügyletekhez kötődő kifizetéseket. Az eddigi tendenciák a tervezettnél alacsonyabb összegű beváltást mutatnak, de 2023-ra növekvő beváltást feltételez a tervszám a nemzetközi helyzet hatásaira is figyelemmel.

33/4. ALCÍM: MEHIB ZRT. ÁLTALI BIZTOSÍTÁSI TEVÉKENYSÉGBŐL EREDŐ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

A MEHIB Zrt. 3000,0 millió forint összegű kárfizetési előirányzatának nagyságrendjét a jelenleg fennálló biztosítási állomány kockázati összetétele, az elmúlt évek kártapasztalatai, a koronavírus járvány, az Ukrajnában zajló háború és az annak következtében elrendelt nemzetközi szankciók gazdasági hatásai, továbbá a forgalmi típusú ügyleteknél meglévő erős oroszországi, ukrán és belorusz kitétség határozza meg.

A háború miatt a forgalmi típusú biztosítások üzletágban várhatóan csaknem a teljes biztosított ukrán portfólió károsra válik. Ez alól a stratégiainak számító gyógyszerexport jelenthet részleges kivételt.

Az ukrán háború negatív gazdasági hatásai, így elsősorban a magas nemzetközi nyersanyagár, az élelmiszerhiány, az ennek következtében elszabadult infláció súlyosan érinti nemcsak a FÁK országokat, hanem a MEHIB Zrt. biztosítási portfóliója által érintett

valamennyi országot, ezért megnőtt a fizetési problémák és káresemények felmerülésének kockázata. A háborús helyzet következtében 2023-ban kiugróan magas orosz viszonylatú kárfizetéssel lehet számolni.

A biztosító egyedi ügyletei közül az azeri, orosz vevőhitel biztosítások és számos kötött segélyhitel biztosítás (pl. Srí Lanka-i viszonylatban) eredményezhet kárveszélyt.

33/5. ALCÍM: GARANTIQA HITELGARANCIA ZRT. GARANCIAÜGYLETEIBŐL EREDŐ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

A Garantiqa Hitelgarancia Zrt. (GH Zrt.) a garanciaszervezetek piacának meghatározó szereplője, alapfeladatként a bankok finanszírozási ügyleteihez vállalt készfizető kezesség vállalásával segíti elő a kis- és középvállalati szektor hitelhez jutását. E tevékenységét döntően állami viszontgarancia mellett végzi.

A válság hatására a GH Zrt. termékszerkezete jelentős mértékben átalakult. A gazdasági visszaesés tompítása, a gazdaság újraindításához szükséges finanszírozási források rendelkezésre állása és az uniós állami támogatási szabályok átmeneti időszakra vonatkozó enyhítésére vonatkozó lehetőség kihasználása érdekében 2020 óta új kezességvállalási programot működtet a GH Zrt.

A Garantiqa Krízis Garanciaprogram keretében 90% mértékű állami viszontgarancia mellett kkv-k és nagyvállalatok hiteleihez vállalt max. 90% mértékű kezesség vállalható a hitelösszeg – főszabályként – 1%-át kitevő kezességi díjtámogatás biztosításával.

A Gazdaságvédelmi Akcióterv keretében a GH Zrt. olyan garanciakonstrukciót vezetett be a mikro-, kis- és középvállalkozások, valamint nagyvállalatok számára, amely célzott módon segíti elő a likviditáshoz való hozzáférést, valamint beruházásaik megvalósítását. A Garantiqa Krízis Garanciaprogram keretében jelentős igény mutatkozik a Széchenyi Kártya Program új termékeihez kapcsolódó kezességvállalásra. A Garantiqa Krízis Garanciaprogram alapkonstrukciója elsősorban a vállalkozások likviditási problémáinak kezelésében nyújt segítséget. Ugyanakkor komoly igény és szükség is van a kedvező feltételek mellett elérhető kezesség kiterjesztésére a hosszú lejáratú, beruházási típusú hitelekre, ami a gazdasági visszaesés kedvezőtlen hatásait mérsékli a beruházások ösztönzése által.

A GH Zrt. által állami viszontgarancia mellett vállalható kezesség volumene 2022. év végére meghatározott korlátja 2500 milliárd forint, ami az állomány további növekedését jelzi.

A tervezett viszontgarancia kifizetések számolnak a Garantiqa Krízis Garanciaprogram 2022. június 30-ig történő meghosszabbításával, a jelzett állomány növekedéssel. Eddig a kedvezményes kezesi programok meghosszabbítása és a hitelmoratórium következtében nem következett be a viszontgarancia beváltások jelentős növekedése, de 2023-tól már feltételezhető a kezesi helytállás mértékének emelkedése. A feltételezhetően fokozatosan romló beváltási ráta miatt 2023-ra az eddigi beváltási adatokhoz képest nagyságrendileg magasabb viszontgarancia lehívást feltételez a terv, amelynek összege 28 000,0 millió forint.

33/7. ALCÍM: AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY GARANCIA-ÜGYLETEIBŐL EREDŐ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) portfoliója eddig is folyamatosan növekedett a gazdasági növekedés, a kormányzati hitelprogramok felfutása, a kis- és középvállalkozói, illetve az agrár hitelállomány növekedése, valamint az uniós társfinanszírozási programok gazdaságélénkítő hatása miatt. A mezőgazdaság

finanszírozásában a hitelezési aktivitás bővülésével az Alapítvány, mint az agrárfinanszírozásban jártas szereplő kezességvállalása iránti kereslet növekedésével járt.

Magas forrásigény jellemző az élelmiszergazdaságban, amely az elmúlt időszakban még tovább növekedett. Egyfelől a bizonytalan nemzetközi környezet és a megemelkedett inputanyag költségek (műtrágya, energia) növelik a vállalkozások likviditási szükségleteit, melyet forgóeszközhitel fokozott igénybevételével és az Agrár Széchenyi Kártya konstrukció támogatott folyószámla hitelkereteivel biztosítanak a termelők, másrészt a hosszútávú versenyképesség, az ellátásbiztonság és a digitalizációs törekvések szempontjából létfontosságú a mezőgazdasági és az élelmiszeripari beruházások finanszírozása. Több hitelezést és beruházást ösztönző kormányzati program indult, amelyek kapcsán az AVHGA kezességvállalása kiemelt fontosságú.

A finanszírozási kockázatok átvállalása még inkább felértékelődött a koronavírus járvány, illetve jelenleg az orosz-ukrán konfliktus időszaka alatt.

A fizetési moratórium és a felmondási tilalom hatásának eredményeképpen 2021-ben, illetve 2022. év első szakaszában jelentősen visszaesett a beérkezett beváltási kérelmek darabszáma, illetve a beváltott kezességek összege. A 2023. évre tervezett 6000,0 millió forintos beváltás összege ehhez képest némileg növekvő tendenciát mutat a következő feltételezésekre is figyelemmel.

- Az Alapítvány állami viszontgarancia mellett vállalható kezesség állománya jelentősen növekedett, ez önmagában is emelkedő viszontgarancia beváltást eredményezhet.
- Az Alapítvány kockázatvállalási hajlandósága folyamatosan növekszik, ami miatt a kezességi portfólióban egyre több – a korábbi ügyletekhez képest – magasabb kockázatú ügylet jelenik meg. A járványhelyzet kapcsán bevezetett Krízis Agrárgarancia Programban az állam magasabb, 90%-os mértékű helytállást biztosít.
- A fizetési moratórium miatt ezután jelentkezhetsz majd a beváltásoknál pandémia gazdasági helyzetre kifejtett hatása, illetve ezt növelhetik az ukrán háború gazdasági következményei.

33/9. ALCÍM: LAKÁSHITELEKHEZ VÁLLALT KEZESSÉGBŐL EREDŐ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

Ez az alcím döntően a „fészekrakó” program keretében a fiatalok lakásvásárlási kölcsöneihez a 2004. évi CXXXV. törvény alapján vállalt, kisebb részben pedig a közsférában dolgozók lakásvásárlásához nyújtott állami készfizető kezesség érvényesítését foglalja magába.

A 2023. évi 12,0 millió forintos tervezett beváltási összeg az állami kezességgel biztosított állomány folyamatos csökkenését veszi figyelembe, ugyanakkor a járványhelyzet hatásai és a hitelmoratórium megszűnése miatt – az eddigi kezesség érvényesítési tendenciához képest – óvatosabb becslés eredménye.

33/10. ALCÍM: BABAVÁRÓ KÖLCSÖNÖKHÖZ VÁLLALT KEZESSÉGBŐL EREDŐ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

Ez az alcím a családok támogatásáról 1998. évi LXXXIV. törvény alapján fennálló, ún. babaváró hitelekhez kapcsolódó készfizető állami kezesség beváltásából eredő kiadásokat tartalmazza.

A 2023-ra tervezett 88 millió forint az eddigi tendenciák tapasztalatain alapul.

33/15. ALCÍM: MFB ZRT. ÁLTAL NYÚJTOTT HITELEKBŐL ÉS VÁLLALT GARANCIAÜGYLETEKBŐL EREDŐ FIZETÉSI KÖTELEZETTSÉG

Az MFB Zrt. kezességvállalásaihoz és hitelnyújtásaihoz, a bankról szóló 2001. évi XX. törvény alapján kapcsolódó állami kezesség beváltásaként 2023-ban 1000,0 millió forint kiadás tervezhető, amely állománybővülést feltételez. Az MFB Zrt. a járvány kedvezőtlen gazdasági hatásainak enyhítése érdekében készfizető állami kezesség melletti programokat indított, a növekvő állománnyal együtt várható a beváltási ráta romlása is.

34. CÍM: PÉNZBELI KÁRPÓTLÁS

A pénzbeli kárpótlásokra 2023-ban 1573,4 millió forintos előirányzat áll rendelkezésre.

Ezen előirányzathból kerül kifizetésre az életüktől és szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak kárpótlásáról szóló 1992. évi XXXII. törvény alapján járó kárpótlási életjáradék összege. E törvény szerint kárpótlás illeti meg azokat a személyeket, illetve hozzátartozóikat, akiket 1939. március 11. és 1989. október 23. között az életüktől, vagy szabadságuktól politikai okból jogtalanul megfosztottak, például deportáltakat, szovjet kényszermunkára hurcoltakat, meghatározott törvényekben felsorolt bűncselekmények miatt szabadságvesztéssel büntetettek, előzetes letartóztatásba helyezettek, kényszergyógykezeltet, magyar bíróság ítélete alapján internáltakat, a II. világháború alatt faji, vallási vagy politikai okból munkaszolgálatot teljesítőket.

Továbbá a Párizsi Békeszerződésről szóló 1947. évi XVIII. törvény 27. Cikke 2. pontjában foglaltak végrehajtásáról szóló 1997. évi X. törvény alapján fizetett kárpótlási életjáradék összege is ezen előirányzathból kerül folyósításra. „A Párizsi Békeszerződésről szóló 1947. évi XVIII. törvény 27. Cikke 2. pontjának értelmében a faji, vallási vonatkozású diszkriminatív törvények, vagy más, fasiszta rendszabályok által érintettek magyarországi szervezetei számára kell visszajuttatni a személyektől elvett azt a vagyont, amelyért örökös nem jelentkezett, és a szervezetek, érintett közösségek, illetőleg életben maradt tagjai támogatására kell, hogy e vagyont fordítsák.” Ennek egyik eleme a túlélő, rászorult idős emberek részére az ezen előirányzathból finanszírozott életjáradék juttatása.

Az előirányzat fedezetet nyújt az ellátások 29,0 millió forintos folyósítási költségtérítésére is.

35. CÍM: GARANCIA ÉS HOZZÁJÁRULÁS A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁSOKHOZ

35/1. ALCÍM: NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP TÁMOGATÁSA

Az Áht. 82. § (3) bekezdése szerint „ha a Nyugdíjbiztosítási Alap tervezett éves költségvetési bevétele kisebb a teljesítendő kifizetések összegénél, a különbség a központi költségvetésről szóló törvényben a Nyugdíjbiztosítási Alap költségvetésén kívül tervezett központi kezelésű előirányzathból átadásra kerül a Nyugdíjbiztosítási Alap számára.” E célt szolgálja a Kiadások támogatására pénzeszköz-átadás jogcímcsoporton 2023-ban rendelkezésre álló 382 150,0 millió forintos előirányzat.

TIZENHARMADIK HAVI NYUGDÍJ VISSZAÉPÍTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

A kormány kiemelt figyelmet fordít az idős és a rászoruló emberek anyagi biztonságának védelmére. A Gazdaságvédelmi Akcióterv ötödik eleme a család- és nyugdíjas védelem programja volt, ennek egyik eleme a tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítése. A 2022. évhez hasonlóan 2023-ban is egy teljes havi nyugdíjban részesülnek az arra jogosultak. A központi költségvetés e fejezetből biztosítja a kifizetésekhez szükséges forrásokat a Nyugdíjbiztosítási

Alap részére. 2023-ban a 13. havi nyugdíj visszavezetésére 371 800,0 millió forintot biztosít a célra.

NYUGDÍJPRÉMIUM CÉLTARTALÉK TÁMOGATÁSA

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény szabályai alapján 3,5% feletti gazdasági növekedés, illetve az államháztartás egyenlegcéljának várható teljesülése esetén nyugdíjprémium illeti meg az arra jogosultakat. A központi költségvetése fejezetből biztosítja a nyugdíjprémium kifizetéséhez szükséges forrásokat a Nyugdíjbiztosítási Alap részére. Az előirányzat 2023. évi tervezett kiadási összege 24 900,0 millió forint.

35/2. ALCÍM: EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP TÁMOGATÁSA

A biztonságos és kiegyensúlyozott finanszírozás érdekében a központi költségvetés 2023-ban e fejezetből az alábbi hozzájárulásokkal egészíti ki az Egészségbiztosítási Alap bevételeit.

A társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény 25. § (4) bekezdése szerint a központi költségvetés e törvényben meghatározott személyek (például a nyugellátásban és a gyermekgondozási díjban részesülők) után havonta a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott összegű egészségügyi szolgáltatási járulékot fizet, melynek összege 2023-ban 9150 forint/fő/hó. Ennek fedezetéül szolgál a Járulék címen átadott pénzeszköz jogcímcsoporton előirányzott 541 247,5 millió forint.

Az alcím másik tagja a Kiadások támogatására pénzeszköz-átadás jogcímcsoport, mely az alap költségvetésének egyensúlyban tartása érdekében az alap kiadásainak támogatására szolgál. Ennek előirányzata 2023-ban 827 458,3 millió forintot tesz ki.

36. CÍM: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEK FELÉ VÁLLALT KÖTELEZETTSÉGEK KIADÁSAI

A nemzetközi tagdíjakkal és a multilaterális segélyezési tevékenységgel kapcsolatos kiadások 2023-ban várhatóan összesen 9372,1 millió forintot tesznek ki. Valamennyi kiadás a nemzetközi pénzügyi szervezetekben vállalt tagságokból, illetve az ebből adódó kötelezettségvállalásokból ered. Tekintettel arra, hogy a legtöbb kiadási tétel devizában merül fel, ezek forintban számított mértéke jelentősen függ a teljesítés tényleges árfolyamától, így a tényleges kifizetések a költségvetési törvény felhatalmazása alapján módosítás nélkül meghaladhatják az előirányzatot.

36/1. ALCÍM: IBRD ALAPTŐKEEMELÉS

A Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank (IBRD) általános és szelektív tőkeemeléséről az IBRD Kormányzótanácsa a 2018. évi 663. és 664. sz. határozataiban döntött. Az IBRD Alapokmánya értelmében ténylegesen befizetendő tőkerész mellett a tagállamok feltételes fizetési kötelezettségvállalásával ún. lehívható tőkerész is meghatározásra kerül. Az általános és szelektív tőkeemelés magyar hányadának befizetésére a 2020., illetve a 2021. évi központi költségvetésről szóló törvények adnak felhatalmazást. A befizetést 2020-2023 között kell teljesíteni, a 2023. évre tervezett kiadás 2553,2 millió forint.

36/2. ALCÍM: IFC TŐKEEMELÉS

A Nemzetközi Pénzügyi Társaság (IFC) általános és szelektív tőkeemeléséről az IFC Kormányzótanácsa hozott döntést a 2012-2025. közötti évekre vonatkozóan, amely alapján a 2023. évre esedékes teljesítés összege 3199,7 millió forint.

36/4. ALCÍM: BRUEGEL TAGDÍJ

A Brüsszeli Európai Nemzetközi Gazdasági Kutatóközpontnak fizetendő tagdíj összege 2023-ban 38,5 millió forint.

36/7. ALCÍM: IDA ALAPTŐKE-HOZZÁJÁRULÁS

A Nemzetközi Fejlesztési Társulás (IDA) alapfeltöltései kapcsán vállalt hozzájárulások vonatkozásában 2021-től elindult az IDA 19. és 20. alapfeltöltésében való részvétel, mely elősegíti a nemzetközi fejlesztési együttműködésekben vállalt nemzetközi kötelezettségek teljesítését. Ennek 2023-re eső összege 2539,7 millió forint.

36/9. ALCÍM: A NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI INTÉZMÉNYEKKEL KAPCSOLATOS EGYÉB KIADÁSOK

A nemzetközi pénzügyi intézményekkel kapcsolatos egyéb kiadásokra 1041,0 millió forint összegű kifizetéssel lehet számolni 2023-ban. Ide tartoznak a nemzetközi fejlesztési intézményekhez kapcsolódó tanácsadási együttműködés folytatásához fűződő hozzájárulások, valamint az összeg fedezi a letétörzési díjakat, az utalások költségeit is.

37. CÍM: HOZZÁJÁRULÁS AZ EU KÖLTSÉGVETÉSÉHEZ

A 2023. évi kiadási előirányzat 604 497,5 millió forint, mely a 2022-es költségvetési előirányzathoz képest 39 577,8 millió forinttal (7,0%-kal) magasabb. A nemzeti hozzájárulás a 2022. december 30-i EKB árfolyam alkalmazásával kerül majd kiszámításra. Az alábbiakban bemutatásra kerülnek azok a saját forrás elemek, amelyekből összeáll a magyar hozzájárulás az EU költségvetéséhez.

Az EU költségvetésébe fizetett hozzájárulás egyik eleme az áfa alapú befizetés. A 2021-2027 közötti időszakban a tagállamok által beszedett áfa összegéből kiindulva, a korábbi kompenzációk és korrekciók túlnyomó többségének megszüntetése mellett egy, a tagállamra jellemző, rögzített súlyozott átlagos adókulcs alapján kerül kiszámításra a hozzájárulás mértéke.

2021-től új, saját forrásként került bevezetésre a műanyag csomagolási hulladékon alapuló új saját forrás, amit a tagállamok az újrafeldolgozásra nem került műanyag csomagolási hulladék mennyisége alapján, egy európai uniós szinten egységesen 0,8 euró/kg-ban meghatározott lehívási kulcs szerint kell, hogy megfizessenek. Annak érdekében, hogy a forrás méltányosabb legyen egy korrekció is elfogadásra került ennél a forrásnemenél: a 2017-es egy főre jutó átlagos európai uniós GNI alatt lévő országok kedvezményt kapnak. Magyarország éves befizetési ezen a címen 30 millió euróval csökkenthető.

A GNI alapú hozzájárulás finanszírozza az EU költségvetési kiadásainak azon részét, amit a tradicionális saját források (vámok), az áfa és a műanyag hulladék alapú hozzájárulások nem tudnak fedezni. Ezt a forrást az összes tagállam GNI-összegére vonatkoztatott egységkulcs alkalmazásával számolják ki, a tagállami GNI-t pedig a közösségi szabályok alapján határozzák meg.

A saját forrás határozat bizonyos tagállamok (Ausztria, Dánia, Hollandia, Németország és Svédország) részére csökkentett mértékű éves GNI-alapú hozzájárulást ír elő a 2021-2027 közötti időszakban. Ezeket a kedvezményeket az összes tagállam, így Magyarország is GNI-arányosan finanszírozza.

38. CÍM: ÁRFOLYAMKOCKÁZAT ÉS EGYÉB, EU ÁLTAL NEM TÉRÍTETT KIADÁSOK

A 2023. évre tervezett kiadás 690,0 millió forint.

Az előirányzat egyrészt az EU általi pénzügyi kizárásokra, másrészt a 82/2007. (IV. 25.) Korm. rendeletben meghatározott, az adók módjára behajtandó köztartozások állami adóhatóság általi végrehajtásához kapcsolódóan felmerült végrehajtási költségek végrehajtás során nem megtérült részére használható fel. Továbbá a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény 46. § (7) bekezdése szerinti hitelezői nyilvántartásba vételi díj és a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 34. § (1) bekezdése szerinti végrehajtási költség megelőlegezésére, valamint az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) támogatásaiból származó árfolyam-különbözet elszámolására használható fel.

Az előirányzat teljesülése külön szabályozás nélkül is eltérhet az előirányzattól.

40. CÍM: FILMSZAKMAI KÖZVETETT TÁMOGATÁSOK MOZGÓKÉP TÖRVÉNY SZERINTI KIEGÉSZÍTŐ FINANSZÍROZÁSA

A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 31/D. § (13) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a költségvetés megteremti a fedezetet a filmszakmai közvetett támogatások – NAV által negyedévente teljesítendő – kiegészítő finanszírozásához. A filmalkotások közvetett támogatásának céljából fenntartott letéti számlán gyűjthető összeg mértékéről szóló 439/2022. (XII. 16.) Korm. rendelet módosulása okán a Nemzeti Filmintézet Közhasznú Nonprofit Zrt. rendelkezése alatt álló, a Magyar Államkincstárnál vezetett letéti számla keretösszege 44 000,0 millió forintra nőtt 2022-től, így az előirányzatra 2023-ban 38 000,0 millió forint kiadás került betervezésre. Az idei évi előirányzatnál 11 000,0 millió forinttal magasabb összeg meghatározásánál figyelembe lett véve a tavalyi és az idei évi NAV-kiegészítés és a cégek adófelajánlásainak éves várható összege.

41. CÍM: KÖVETELÉSKEZELÉS KÖLTSÉGEI

A követeléskezelés költségei cím 2023. évi 1,5 millió forint előirányzata döntően az ún. kormányhitelekre vonatkozó korábbi kormányközi megállapodások módosításával, esetlegesen új megállapodások előkészítésével, továbbá a külföldi adósokkal való kapcsolattartás költségeinek fedezetét biztosítja.

42. CÍM: ALAPOK TÁMOGATÁSA

42/2. ALCÍM: BETHLEN GÁBOR ALAP TÁMOGATÁSA

A 2023. évi 34 300,0 millió forintos költségvetési támogatás az alapból nyújtott határon túli támogatások, különösen a nemzetpolitikai célú támogatások, a Rákóczi Szövetség támogatása, a Határtalanul! program támogatása, a Magyarság Háza program támogatása, valamint a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. működési költségeinek fedezetére szolgál.

42/3. ALCÍM: KÖZPONTI NUKLEÁRIS PÉNZÜGYI ALAP TÁMOGATÁSA

A Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 53 800,0 millió forintos támogatása az alap értékállóságát biztosítja.

42/5. ALCÍM: NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAP TÁMOGATÁSA

A kutatási, fejlesztési és innovációs célú források növekedéséhez 42 543,6 millió forint értékű központi támogatás járul.

Mellékletek

Áfa bevételek

millió forint

Megnevezés	2022. évi előirányzat	2023. évi előirányzat
Vásárolt fogyasztás	4 626 062,2	6 144 290,0
Lakossági beruházások	32 430,3	42 629,6
Egyéb vásárlás (áht szektor)	830 141,3	921 764,1
ESA bevétel	5 488 633,8	7 108 683,7
Áthúzódás előző évről	14 168,3	86 878,2
Áthúzódás következő évre	-15 668,3	-95 878,2
Pénzforgalmi bevétel	5 487 133,8	7 099 683,7

Jövedéki adóbevételek

millió forint

Megnevezés	2022. évi előirányzat	2023. évi előirányzat
Motorbenzin	243 500,0	266 800,0
Gázolaj	481 400,0	515 900,0
Egyéb üzemanyag	1 600,0	1 700,0
Üzemanyagok összesen:	726 500,0	784 400,0
Alkoholtermékek	97 640,0	160 800,0
Egyéb kőolajtermék	260,0	400,0
Egyéb termékek összesen	97 900,0	161 200,0
Cigaretta	321 500,0	304 500,0
Egyéb dohányáru	133 700,0	184 500,0
Dohányárak összesen:	455 200,0	489 000,0
Villamos energia, földgáz, szén energiatermékek jövedéki adó	17 900,0	25 600,0
Jövedéki adó ESA összesen:	1 297 500,0	1 460 200,0
Áthúzódás előző évről	101 350,7	115 881,3
Áthúzódás következő évre	-102 650,7	-117 181,3
Pénzforgalmi befizetés	1 296 200,0	1 458 900,0

Társasági adóbevételek

millió forint

Megnevezés	2022. évi előirányzat*	2023. évi előirányzat
A bevallott társasági adó főbb elemeinek alakulása		
1. Adózás előtti nyereség	10 694 702,7	16 300 661,5
2. Társasági adó alapja (pozitív)	8 068 716,7	11 145 162,6
3. Számított adó	723 544,1	1 003 064,6
4. Átlagos adókulcs (3./2.)	9,0%	9,0%
5. Érvényesített adókedvezmények	109 214,0	126 635,4
6. Adómentesség	1 014,9	1 327,1
7. Visszatartott adó	1 583,8	2 774,8
8. Fizetendő társasági adó (3.-5.-6.-7.)	611 850,7	872 327,3
9. Átlagos társasági adóterhelés (8./1.)	5,7%	5,4%
10. Naptári évtől eltérő üzleti éves adózók becsült társasági adója	40 928,7	
11. Speciális célú vállalkozások társasági adója	19 918,2	35 313,3
12. Növekedési adóhitel nettó hatása	0,0	0,0
13. A Tao tv. 29/ZS §-a alapján a hitelintézetek által igénybe vehető adócsökkentés	-2 066,2	0,0
14. Rendelkezés az adóról és a rendelkező nyilatkozatok után járó adójóváírás	-78 924,5	-110 317,1
A pénzforgalmi és ESA bevételt meghatározó tényezők alakulása		
15. Pénzforgalmi társasági adóbevétel	588 700,0	792 000,0
16. Az adóról való rendelkezések miatti eredményszemléletű korrekció összege	76 000,0	103 600,0
17. ESA szerinti társasági adóbevétel (15.+16.)	664 700,0	895 600,0
18. GDP (milliárd forint)	56 360,6	68 450,4
19. Társasági adóbevétel/GDP (15./18.)	1,0%	1,2%
* A 2022-es előirányzat tervezésekor a naptári és az eltérő üzleti éves adózók társasági adója külön sorokon lettek feltüntetve, míg 2023-ra valamennyi sor tartalmazza az eltérő üzleti éves adózók adatait is.		

A központi költségvetés illetékbevételei

millió forint

Megnevezés	2022. évi előirányzat	2023. évi előirányzat
Öröklési illeték	8 000,0	8 000,0
Ajándékozási illeték	1 500,0	1 500,0
Visszterhes ingatlanátruházási illeték	120 300,0	184 700,0
Visszterhes gépjárműátruházási illeték	38 500,0	38 300,0
Vagyonszerzési illeték összesen	168 300,0	232 500,0
Eljárási illeték	30 400,0	28 800,0
Illeték mindösszesen	198 700,0	261 300,0

Személyi jövedelemadó bevétel

millió forint

Megnevezés		2022. évi előirányzat	2023. évi előirányzat
A főbb makrogazdasági adatok és a személyi jövedelemadó alakulása			
1.	Bruttó hazai termék (GDP)	56 360 600,0	68 450 400,0
2.	Összevontan adózó jövedelmek	19 865 800,0	25 629 000,0
3.	Összevont adóalap	19 865 800,0	25 629 000,0
3.a	25 év alattiak adóalap kedvezménye	933 333,3	1 033 333,3
3.b	Érvényesített családi és első házások adóalap kedvezménye	2 270 666,7	2 353 333,3
3.c	Adóalap kedvezményekkel csökkentett összevont adóalap (3. - 3. a - 3.b)	16 661 800,0	22 242 333,3
4.	Számított adó	2 499 270,0	3 336 350,0
5.	Ténylegesen igénybe vett adócsökkentések	29 500,0	34 700,0
6.	Összevont adóalap utáni adó (4.-5.)	2 469 770,0	3 301 650,0
7.	Visszafizetendő adócsökkentések	40,0	50,0
8.	Elkülönülten adózó jövedelmek adója	315 000,0	381 000,0
9.	Egyéb adófizetések	0,0	0,0
10.	Bevallott összes személyi jövedelemadó (6.+7.+8.+9.)	2 784 810,0	3 682 700,0
11.	Önkéntes kölcsönös biztosítópénztárba, nyugdíjbiztosítási szerződésre, nyugdíjelőtakarékosági számlára utalt összeg	51 700,0	54 700,0
12.	Kifizetői, társasházi személyi jövedelemadó	128 700,0	136 700,0
13.	Osztalék utáni adót kiváltó adó (az esedékesség időpontja szerint)	1 000,0	1 000,0
14.	Összes személyi jövedelemadó (10.-11.+12.+13.)	2 862 810,0	3 765 700,0
15.	Pénzforgalmi személyi jövedelemadó-bevétel összesen	2 866 500,00	3 733 700,00
A személyi jövedelemadót jellemző főbb mutatók			
16.	Összevontan adózó jövedelmek a GDP arányában (2./1.)	35,2%	37,4%
17.	Összevontan adózó jövedelmek átlagos adóterhelése ((6.+7.-11.)/2.)	12,2%	12,7%
18.	Összes személyi jövedelemadó a GDP arányában (14./1.)	5,1%	5,5%
19.	Pénzforgalmi személyi jövedelemadó-bevétel a GDP arányában (15./1.)	5,1%	5,5%

Kisadózók tételes adójából származó bevételek

millió forint

Megnevezés	2022. évi előirányzat	2023. évi előirányzat
Kisadózók adókötelezettsége	237 700,0	227 400,0
ebből:		
- tételes	197 200,0	215 200,0
- százalékos	40 500,0	12 200,0
Áthúzódás előző évről	18 663,4	19 416,6
Áthúzódás következő évre	-19 563,4	-20 016,6
Kisadózók tételes adója bevétele összesen	237 700,0	227 400,0
Pénzforgalmi adóbevétel	236 800,0	226 800,0

Kisvállalati adó

millió forint

Megnevezés		2022. évi előirányzat	2023. évi előirányzat
1.	Tbj. szerint járulékalapot képező személyi jellegű kifizetések	1 092 824,6	1 614 854,3
2.	Kedvezményezett foglalkoztatottak után érvényesíthető kedvezmények	87 581,4	140 953,0
3.	Pénzforgalmi szemléletű tárgyévi nyereség	147 372,8	226 768,9
4.	Egyéb adóalap csökkentő	25 507,4	28 087,6
5.	A kisvállalati adó alapja (1. - 2. + 3. - 4.)	1 127 108,5	1 672 582,6
6.	Adókulcs	11%	10%
7.	Megállapított kisvállalati adó (5. x 6.)	123 981,9	167 258,3
8.	Előző évhez köthető befizetendő / visszaigényelhető kisvállalati adó	-918,1	-2 241,7
9.	ESA bevétel (7. - 8.)	124 900,0	169 500,0
10.	Áthúzódás előző évről	17 049,8	24 048,9
11.	Áthúzódás következő évre	-20 733,8	-27 648,9
12.	Pénzforgalmi bevétel (9. + 10. -11.)	121 216,0	165 900,0

